

Accountantsmagazine

Het vakblad voor de mkb-accountant en het accountantskantoor

SPECIAL
BLOCKCHAIN

ICT Accountancy
Jaarcongres 2017

IT-bedrijf met
banklicentie

Big data op
de **balans?**

Nummer 3, oktober 2017

 novak

WORK SMART

Inhoud

05 Column Guus Ham

06 Programma

08 ICT Accountancy award

10 'Bij blockchain draait
het om vertrouwen'

13 Big data op de balans?

16 'Ondernemers hebben
behoefte aan
realtime-advies'

18 'Voor de accountant
liggen er kansen'

20 'Wij zijn eigenlijk een IT-bedrijf
met een banklicentie'

22 De Algemene Verordening
Gegevensbescherming
komt eraan

26 NVKS-special:
van kwaliteitshandboek naar
kwaliteitssysteem (deel 2)

**SPECIAL
BLOCKCHAIN**

Colofon

Accountantsmagazine
het vakblad voor de
mkb-accountant en
het accountantskantoor

Vijfde jaargang

Redactie
Guus Ham
directeur Novak
Drs. Leendert Haaring
senior medewerker communicatie

Redactieadres
Postadres:
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Bezoekadres:
Koninginnegracht 5
2514 AA Den Haag
of Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam (NBA)
Telefoon: 070 - 3524002
E-mail: novak@novak.nl
Website: www.novak.nl

Abonnementen
U ontvangt dit blad als uw
kantoor lid is van Novak of als u
persoonlijk lid bent. U kunt ook
een los jaarabonnement afsluiten
op Novak accountantsmagazine.
Dit kost 75 euro per jaar.
Opzegging kan uitsluitend per
kalenderjaar en moet vóór 15 ok-
tober, voorafgaand aan het nieuwe
contributiejaar, schriftelijk wor-
den gemeld.

Advertenties
Guus Ham
telefoon: 06 - 51186741
e-mail: g.ham@novak.nl

Kopij
Leendert Haaring
telefoon: 06 - 83524362
e-mail: l.haaring@novak.nl

Vormgeving
BADE
www.bade.nl

Coverfoto
RoyalPrint

© Niets uit deze uitgave mag wor-
den veeelvoudigd, opgeslagen
in een geautomatiseerd gegevens-
bestand en/of openbaar gemaakt
in enige vorm of op enige wijze,
hetzij elektronisch, mechanisch,
door fotokopieën, opnamen of
op enige andere manier zonder
voorafgaande schriftelijke toe-
stemming van de uitgever.

CLOUD
NIEUW

KREDIETRAPPOR-
TAGE PUBLICATIE-
STUKKEN SBR KVK WERKPROGRAMMA'S
RISICOGERICHT
SAMENSTELLEN
CONSOLIDEREN
BRUGSTAAT
PREPARED BY
ZOEKEN **DELEN**
TAGE PUBLICA-
TION
RISICOGERICHT
BRUGSTAAT CONSOLIDEREN
SBR CHECKLISTENLEADSHEETS
DYNAMISCHE SBR JOURNAALPOSTEN PREPARED BY CLIENT LIST
PBCL
D E L E N
WERKPRO-
TEN LEAD-
BRUGSTAAT
DEREN DYNA-
JOURNAAL-
PREPARED BY CLIENT LIST PBCL VERZOEKEN CHATTEN DELEN CLOUD KREDIETRAPPOR-
TAGE PUBLICATIE-
STUKKEN SBR KVK WERKPROGRAMMA'S RISICOGERICHT **SAMENWERKEN** CHECKLISTEN LEAD-
SHEETS BRUGSTAAT DYNAMISCHE JOURNAALPOSTEN KREDIETRAPPOR-
TAGE SAMENSTELLEN

Online Samenstellen

JAARREKENING

CaseWare Cloud opent de online wereld VAN DE MODERNE **SAMENSTELPRAKTIJK**

Een samenstelverklaring van de accountant is niet zomaar een samenstelverklaring. In de samenstelpraktijk worden daar de hoogste vaktechnische kwaliteitseisen aan gesteld en de meeste waarde aan gehecht. Sinds jaar en dag ondersteunt CaseWare de samenstelpraktijk met technisch feilloze, flexibele en functioneel complete accountancysoftware. Applicaties om u te helpen op uw eigen manier meer dan compliant, concurrerend en succesvol te zijn.

Daarom introduceert CaseWare gemakkelijk te gebruiken applicaties voor online dossiervorming, online samenwerking en online samenstellen. Met actuele jaarrekeningmodel-

len voor micro, kleine, middelgrote en grote rechtspersonen. Vertrouwde tijdwinende features als leadsheets, dynamische journaalposten en consolideren. Het verplichte Standard Business Reporting (SBR), inclusief automatische taxonomieën voor SBR-publicatiestukken en SBR-kredietrapportages. De bekende vaktechnische werkprogramma's, volgens de kwaliteitssystemen van de voorname beroeps- en kantoorverenigingen. En de herkenbare flexibiliteit voor risicogericht samenstellen. Helemaal compleet uit de cloud.

CaseWare opent de online wereld van de moderne accountancypraktijk met het wereldwijd gebruikte CaseWare Cloud.

**LOG OOK IN OP
CASEWARE CLOUD!**

**BEYOND
THEBALANCE**

SOFTWARE VOOR DE SAMENSTEL-, CONTROLE- EN ADVIESPRAKTIJK

CASEWARE.NL

GUUS HAM

ICT & accountancy

Op 1 november a.s. organiseren GBNED en Novak voor de 16e keer op rij het ICT Accountancy Jaarcongres. Hierbij wil ik Gerard Bottemanne hartelijk danken voor deze langjarige samenwerking, die op zich uniek genoemd mag worden in de dynamische ICT-wereld. Ik vraag me wel eens af welke band ons bindt? Ik denk dat het antwoord gevonden moet worden in een gemeenschappelijke drijfveer om ICT-ontwikkelingen op een praktische wijze te duiden en misschien wel te demystificeren. Blockchain is zo'n ontwikkeling. Op 1 november is blockchain het hoofdthema van het jaarcongres. Wij hopen met diverse sprekers blockchain en andere ICT-ontwikkelingen op een relevante wijze nader te kunnen duiden voor de accountancysector.

Novak heeft op 24 mei een manifest gepresenteerd, dat onderdeel uitmaakt van de visie van Novak op de mkb-accountant. Het manifest schets de toekomstige mkb-accountant, die als vertrouwensadviseur ondernemers in het mkb bijstaat om succesvol te kunnen ondernemen. Om tot het manifest te komen, hebben wij stakeholders uitgebreid geconsulteerd. Hun opmerkingen, wensen en suggesties hebben zwaar gewogen bij het opstellen van het manifest. Om het manifest wat meer kracht bij te zetten hebben wij op basis van het manifest een video gemaakt, die op kernachtige wijze weergeeft waar wij voor staan: de mkb-accountant, hand in hand met ondernemend Nederland. Het manifest en de video zijn te vinden op de website van Novak en op ons YouTube-kanaal Novak Accountant TV.

Naast een extern manifest heeft Novak zich de afgelopen maanden gebogen over een manifest voor de eigen organisatie. Het spreekt vanzelf dat we aansluiting hebben gezocht bij het extern manifest. Uit een aantal (leden)onderzoeken is een beeld naar voren gekomen met betrekking tot de perceptie van Novak. Daar zijn we mee aan de slag gegaan. Binnenkort zullen we hier uitgebreider over communiceren, maar onze interne waardepropositie in inmiddels duidelijk. Waarden als begrip, aandacht, saamhorigheid, zekerheid en 'last but not least' kwaliteit spelen daarbij een grote rol. Deze waarden zullen moeten worden herkend door onze leden en één van de zaken die daar een rol bij speelt is onze website. Die zullen we grondig aanpakken. Hierbij roep ik u op om met ons mee te denken. Mochten er zaken zijn die u opvallen en waar u vragen over heeft, schroom dan niet om contact met ons op te nemen.

U als mkb-accountant ondersteunt uw klanten met kwalitatief hoogwaardig advies en diensten. ICT speelt daarbij een grote rol, maar ICT is niet leidend. Dat bent u! U bepaalt hoe uw toekomst eruit ziet en ICT kan u daarbij helpen. U zit aan het roer en ICT is daaraan ondergeschikt. Natuurlijk hebben ICT-ontwikkelingen invloed op uw keuze. Dat valt moeilijk te onderkennen, maar laat u niet gek maken door allerlei partijen met allerlei belangen (inclusief uw eigen beroepsorganisatie). Om u te helpen, organiseren wij het ICT Accountancy Jaarcongres. Met dit congres proberen we ontwikkelingen te duiden, zodat u nog bewuster keuzes kunt maken om invulling te geven aan uw rol als vertrouwensadviseur voor ondernemend Nederland. Graag tot ziens op 1 november!

*Guus Ham,
Directeur Novak en dagvoorzitter van het ICT Accountancy Jaarcongres*

ICT Accountancy Jaarcongres

2017

Op woensdag 1 november vindt weer het ICT Accountancy Jaarcongres plaats, een initiatief van onderzoeksbureau GBNED en de stichting Novak. Het hoofdthema van deze bijeenkomst is blockchain, met een drietal ervaren sprekers op dit gebied. Maar ook de waarde van big data, een overzicht van IT-recht (met AVG), cyberrisicomanagement, realtime accounting, PSD2, instant payments, actuele ontwikkelingen en de ICT Accountancy award komen aan de orde.

Op het programma staan de volgende onderwerpen en sprekers:

De waarde van big data

In deze presentatie wordt ingegaan op aspecten als: uit welke onderdelen bestaat een big data-verzameling en in hoeverre zijn deze nodig om de waarde van big data in stand te houden en verder te exploiteren? Kan big data als een bezitting, een 'asset', worden aangemerkt en welke regels gelden daarvoor? Wat zijn de voordelen en nadelen om assets als big data te identificeren, te waarderen, of zelfs op een balans te plaatsen? Door mr. Friso de Jong, Silverback.

niek van de blockchain als het gaat om betrouwbaarheid van transacties. Bij dit laatste wordt 'triple entry accounting' genoemd als verbetering van het traditionele systeem van dubbel boekhouden, waarbij alle transacties versleuteld op meerdere plaatsen zijn vermeld.

Douwe Lycklama van INNOPAY neemt u mee in de wereld van blockchain waarop onder andere cryptocurrency, zoals de bitcoin en ethereum zijn gebaseerd. Douwe gaat ook in op blockchain-initiatieven waar INNOPAY bij betrokken is.

Erich Schnoeckel van Exact toont één van de blockchain-initiatieven waar onder andere INNOPAY en Exact bij betrokken zijn en vertelt over zijn betrokkenheid bij blockchain-oplossingen.

Martin de Bie van 216 vertelt over blockchain en accountancy en hoe hiermee om te gaan in de dienstverlening richting klanten.

Cyberrisicomanagement

Welke cyberrisico's zijn er en hoe breng je de impact in beeld? Hoe verminder je de impact? En kun je de huidige ontwikkelingen ook als kans zien? Ten slotte willen we u allemaal met enkele vragen uw organisatie insturen opdat cyberrisicomanagement daadwerkelijk een item wordt voor de gehele organisatie. Deze sessie wordt ingevuld door Sjaak Schouteren, manager Cyber Risk Solution bij Aon Nederland. Hij is verantwoordelijk voor het cyberteam, dat klanten helpt om zorgeloos te kunnen ondernemen. Dit doen zij door de digitale risico's in kaart te brengen, te minimaliseren en zo nodig te verzekeren. Sjaak Schouteren: "Cybersecurity

draait steeds meer om digitale compliance. Dat gaat verder dan alleen oplossingen voor kwetsbaarheden in ICT-systemen. Het gaat om een gestructureerde aanpak met effectieve maatregelen voor risicobeheersing én bescherming tegen de (financiële) gevolgen van cyber-risico's."

Realtime accounting is de nieuwe norm

Ondernemers besteden het liefst zo weinig mogelijk tijd aan de financiële administratie en willen zo goed mogelijk actueel inzicht in de administratie. Als alternatief voor traditioneel bankieren is realtime bankieren de nieuwe norm. De ondernemer heeft voldoende aan een mobiele telefoon om te bankieren en alle bankmutaties komen echt realtime terecht in het (online) boekhoudpakket. Steeds meer boekhoudpakketten spelen in op deze ontwikkeling. Dennis van Allemeersch neemt u mee in de wereld van realtime bankieren met bunq-bank en de wijze waarop samengewerkt wordt met steeds meer softwareleveranciers. Tijdens zijn presentatie besteedt Dennis ook aandacht aan de gevolgen van PSD2 en instant payments.

Overview IT-recht

Belangrijke juridische aspecten van IT. Met aandacht voor de juridische kant van smart contracts bij blockchaintechnologie, meldplicht datalekken, AVG (Algemene verordening gegevensbescherming), de General Data Protection Regulation – GDPR, verplicht register voor verwerken van persoonsgegevens en de bewerkersovereenkomst. Door mr. André Kamps, De IT-Jurist.

PE

NBA (5 PE-uren)

Locatie

EXPO Hoevelaken
Koninginneweg 1
3871 JZ Hoevelaken
(gratis parkeren op eigen terrein)

Kosten

De kosten voor het bijwonen van het congres bedragen 150 euro per persoon, inclusief koffie/thee en lunch. Leden van Novak, NOAB, Auxilium en de BSPD betalen een gereduceerd tarief van 130 euro. Onderwijsdocenten en voltijd dagstudenten hebben gratis toegang. Genoemde tarieven zijn excl. btw.

Inschrijven

U kunt zich direct inschrijven via de website www.ictaccountancy.nl.

De ICT Accountancy softwaregids 2018

Inzicht in alle software voor de accountancy, onderverdeeld in boekhoudsoftware, salarissoftware, managementrapportages, management dashboards, jaarrekeningsoftware, data-analysesoftware, fiscale software, relatiebeheer, digitaal dossierbeheer, uren- en declaratiesoftware, pensioen- en financiële planning-software en portaalssystemen. Gerard Bottemanne van GBNED geeft een toelichting op 'De ICT Accountancy softwaregids 2017', die deze dag verschijnt.

ICT Accountancy award

Welke leverancier levert de meest innovatieve software, gericht op de accountancybranche? Met presentaties door de drie genomineerden (die vooraf door een vakjury zijn gekozen) en keuze van de winnaar door aanwezigen in de zaal. U bepaalt dus mede welke leverancier de uiteindelijke winnaar is.

Dennis van Allemeersch

Martin de Bie

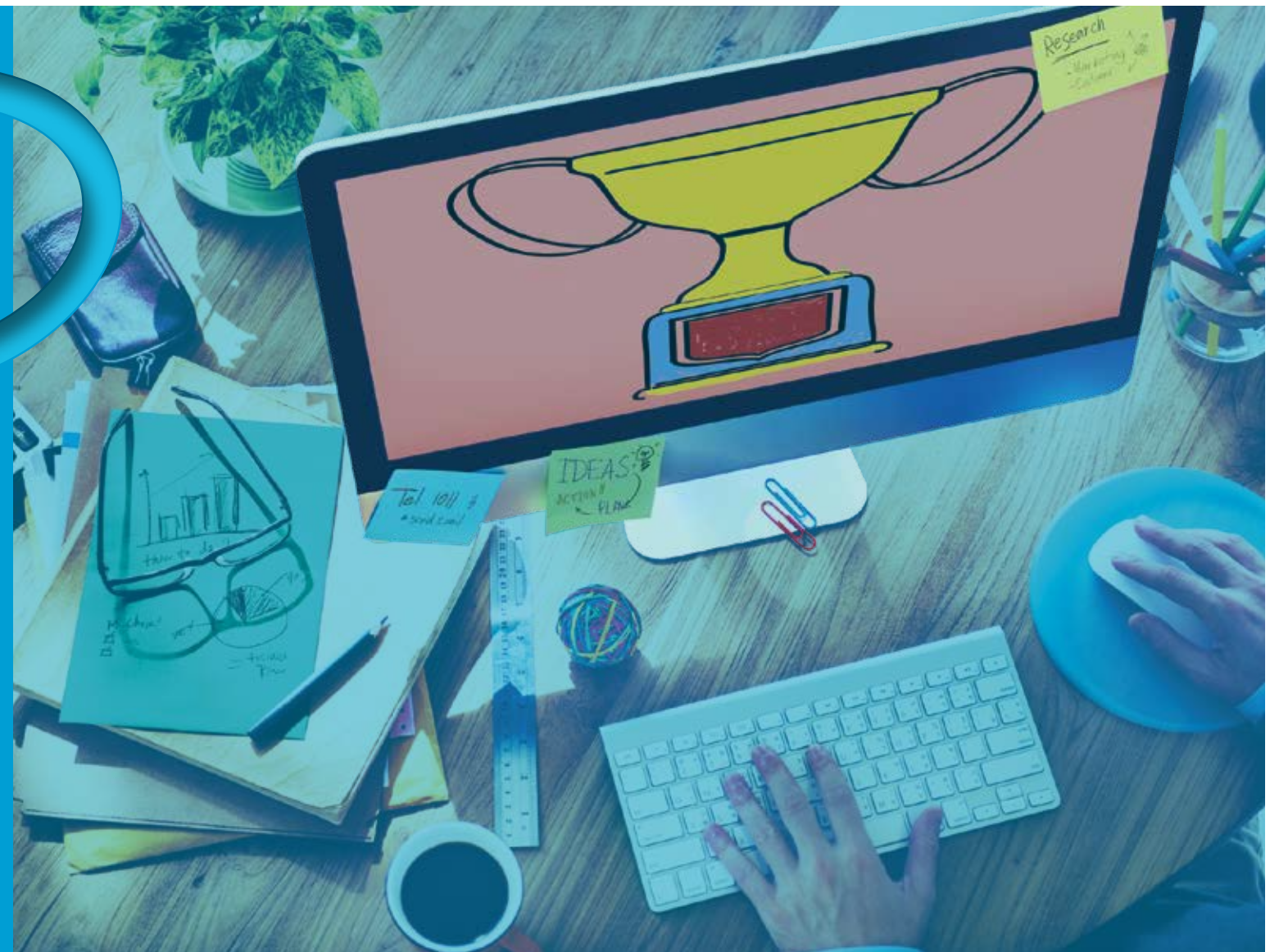
Erich Schnoeckel

Blockchain: hype of toekomst?

Er is geen onderwerp waarover op dit moment zoveel gesproken wordt als over blockchain. Enerzijds vanwege cryptocurrencies als de bitcoin, ethereum, ripple en litecoin en anderzijds vanwege de achterliggende tech-

ICT Accountancy award

Tijdens het ICT Accountancy jaarcongres 2017 wordt dit jaar voor de eerste maal de ICT Accountancy award uitgereikt voor de meest innovatieve software, gericht op de accountancybranche.

Gerard Bottemanne van onderzoeksbureau GBNE, samen met Novak organisator van het ICT Accountancy jaarcongres, heeft al eerder het initiatief genomen om innovatieve software in het zonnetje te zetten. Met al in 2005 het 'NK internetboekhouden' en in 2013 met het 'NK scan en herken'. Met de 'ICT Accountancy award' is gekozen voor een bredere scope, waarvoor alle innovatieve software voor de accountancybranche in aanmerking komt.

De ICT Accountancy award is primair bedoeld om de markt te laten zien tot welke innovaties softwareleveranciers in staat zijn, maar ook om softwareleveranciers uit hun comfortzone te halen en uit te dagen echt innovatief bezig te zijn. Soms nemen leveranciers een afwachtende houding aan als het gaat om innovaties of bestempelen zaken die je gewoon als standaard mag verwachten als innovatie. Een voorbeeld van dit laatste is software die volledig via het SAAS-model via de cloud werkt of het ondersteunen van elektronisch factureren en elektronische factuurverwerking op basis van de ISO-standaard UBL en dan natuurlijk op regelniveau. Deze zaken behoren vandaag de dag tot de norm, maar sommige leveranciers zijn er nog druk mee bezig volgens Bottemanne, die dit niet ziet als innovatie, maar als voldoen aan de norm die door de markt vandaag de dag verwacht mag worden van softwareleveranciers.

Een deskundige vakjury bepaalt welke drie oplossingen in de finale terecht komen tijdens het ICT Accountancy jaarcongres op 1 november 2017. Tijdens deze finale krijgen betreffende leveranciers de gelegenheid om hun oplossing aan het publiek te presenteren. Het publiek bepaalt vervolgens tijdens het congres welke oplossing de ICT Accountancy award wint.

Deelname aan de ICT Accountancy award is mogelijk voor **alle** softwareleveranciers met innovatieve oplossing(en) voor de accountancysector. Een voorwaarde is wel dat betreffende software werkend is en – al dan niet op korte termijn – operationeel beschikbaar is voor de markt. De status van alleen een marketingconcept via Powerpoint moet in elk geval ruimschoots gepasseerd zijn.

Inmiddels heeft zich een aantal leveranciers aangemeld om deel te nemen aan de ICT Accountancy award met interessante innovaties.

Blockchain en andere innovaties

Blockchain wordt door de één bejubeld en door de ander afgedaan als een hype die wel weer overwaait. In elk geval is wereldwijd de nodige aandacht voor blockchain. Naast de cryptocurrencies als bitcoin, ethereum, ripple en litecoin zien ook andere toepassingen op basis van blockchain het licht. Bijvoorbeeld een block-

chain-toepassing voor voorraadfinanciering in de havenlogistiek die door het Havenbedrijf Rotterdam in samenwerking met Exact en ABN AMRO is ontwikkeld. Niet voor niets is blockchain het hoofdthema op het ICT Accountancy Jaarcongres van 1 november 2017. Op dit moment kan het toepassen van blockchain in software bestempeld worden als innovatie, terwijl het over tien jaar tot de standaardbagage van administratieve software behoort of misschien wel is vervangen door een andere innovatie. Andere software-innovaties voor de accountancy die op dit moment in de belangstelling

staan zijn onder andere: robotic accounting met machine learning, BI (Business Intelligence) met big data en data-analyse en real-time gegevensuitwisseling op basis van API's. Vraag ook uw softwareleverancier naar gerealiseerde en geplande innovaties en wees op 1 november 2017 getuige van innovaties die getoond worden tijdens het ICT Accountancy Jaarcongres.

Meer informatie over de ICT Accountancy award en genomineerden is te vinden op www.ictaccountancy.nl onder het 'ICT Accountancy Jaarcongres 2017'.

Jury

De vakjury bestaat dit jaar uit:

- Tony van Oorschot, informatiemanager SRA
- Arjan Gelderblom, consultant Full Finance Consultants
- Guus Ham, directeur Novak
- Gerard Bottemanne, eigenaar onderzoeksbureau GBNE

‘Bij blockchain draait het om vertrouwen’

INNOPAY, consultancybureau op het gebied van digitale data transacties, is sinds de oprichting in 2002 uitgegroeid tot marktleider in Nederland en een internationale speler met vestigingen in Amsterdam, Frankfurt en Berlijn. Een kennismaking met deze innovatieve adviesorganisatie, die een presentatie verzorgt tijdens het ICT Accountancy Jaarcongres.

Leendert Haaring

“Wij richten ons bij INNOPAY op de wijde wereld van digitale data transacties, onder andere op het gebied van betalen, data, e-facturatie, maar ook op de digitale identiteit”, vertelt Douwe Lycklama, directeur bij INNOPAY. “Digitale data transacties zijn uitwisselingen van informatie waar wederzijds door partijen rechten aan worden ontleend. Een digitale transactie kan van alles zijn, bijvoorbeeld persoonlijke data op social media, een afschrift, een vastlegging in een boekhouding, een factuur en uiteraard ook een betaling in de winkel of online. Je hebt te maken met een mix van techniek, regulering en business-vraagstukken. Concreet helpen wij bedrijven die actief zijn in deze wereld met dat laatste, bijvoorbeeld door hen te adviseren over strategische groei, productontwikkeling en organisatieveranderingen in onze snel veranderende wereld.”

Digitaal innoveren middels samenwerking

INNOPAY, in Nederland gevestigd in het WTC in Amsterdam Zuid, ondersteunt bedrijven waar ook ter wereld met het ten volle benutten van de kansen die het ecosysteem van digitale datatransacties biedt. In dat kader speelt INNOPAY een essentiële rol in de innova-

tie van BV Nederland. “Vraagstukken op het gebied van transacties zijn vaak tweezijdig”, vertelt Lycklama. “Je hebt twee typen gebruikers, de betaler en de ontvanger of iemand die een login-middel heeft, bijvoorbeeld een wachtwoord of een mobiel, en een ander die daarop kan vertrouwen. Denk aan de bank, de overheid, de verzekeraar et cetera. Wil je dat voor het hele land organiseren en heb je een heleboel aanbieders, dan moet je een vorm van samenwerking organiseren. Alleen zo kan massale adoptie plaatsvinden. Dat gebeurt nu op het gebied van identiteit, e-facturatie en het openbaar vervoer, waar wij ook actief in zijn. Alle partijen hebben één gezamenlijk doel en dat is de eindgebruikers beter bedienen, om de adoptie van elektronische diensten te versnellen. De ‘customer journey’ is hierin essentieel. Heb je een grote groep aanbieders, dan ga je bekijken op welk gebied die partijen moeten samenwerken en op welk vlak zij kunnen concurreren. In groepsinnovatie zijn wij uniek. Wij hebben bijvoorbeeld meegeholpen bij de realisatie van iDEAL. Dat is een typisch voorbeeld van de noodzaak tot samenwerking ter ondersteuning van BV Nederland.”

Toekomstbeeld

Een aanzienlijk deel van het werk van INNOPAY, dat meer dan veertig medewerkers heeft, bestaat uit het schetsen van een toekomstbeeld. “Wij houden ons bezig met onderwerpen waar je een stukje fantasie voor nodig hebt”, vertelt Maurits Dewina, manager bij INNOPAY. “Wij stellen regelmatig de vraag: waar staan wij over twee, vijf of tien jaar? Voor de onderwerpen waar wij ons op richten ligt er geen draaiboek. Onze kracht is dat wij gezamenlijk tot een realistisch toekomstbeeld komen, maar vervolgens ook stappen richting de nabije toekomst kunnen zetten. Ik ben zelf de laatste jaren veel bezig met het openbaar vervoer. Wij schetsen de toekomst van de reiziger op het betalingsgebied en helpen vandaag de realisatie te starten van deze visie.”

“Wij houden ons bezig met onderwerpen waar je een stukje fantasie voor nodig hebt.”

Blockchain nooit zo snel als een database

Een ander belangrijk thema waarmee INNOPAY zich al sinds 2010 bezighoudt is blockchain, de technologie waarmee gedecentraliseerd data wordt opgeslagen en bijgehouden. “Traditioneel heeft een instelling, bijvoorbeeld een bank, een centrale transactiedatabase waar gebruikers op zijn aangesloten”, vertelt Dewina. “Een alternatieve opzet is dat je niet één database maakt, maar dat alle gebruikers een kopie hebben van de desbetreffende database, waarbij authenticiteit bewaakt wordt middels blockchaintechnologie. Als één partij (op basis van afgesproken regels) een wijziging doorvoert in de database, dan wordt dat bij elke deelnemer aan de blockchain doorgevoerd. Met dit principe weet je dat een blockchain nooit zo snel is als een database. Daartegenover staat wel meer zekerheid. Zo kunnen wijzigingen alleen unilateraal worden doorgevoerd, dus

er is niet één systeembeheerder die alle gebruikers hoeven te vertrouwen. Zo kan informatie eenvoudig, snel en goedkoop worden 'genotariseerd', terwijl het vertrouwen technologisch gewaarborgd kan worden."

Een voorbeeld daarvan is het project over voorraadfinanciering dat INNOPAY samen met Exact en ABN AMRO uitvoert binnen het blockchainonderzoeksproject van TU Delft. De wens is om het financieringsproces van een import-/exportbedrijf van goederen door een bank (ABN AMRO) te automatiseren. "Op basis van de voorraadinformatie van de logistieke provider uit het administratiepakket Exact Online schiet de bank geld voor", vertelt Lycklama. De techniek die daarbij wordt gebruikt is hashing, waarbij van data een unieke code wordt gemaakt die niet teruggerekend kan worden naar de oorspronkelijke data. De code wordt in een blockchain weggeschreven: genotariseerd. Het voordeel van deze werkwijze is dat de veiligheid is geborgd en dat alle deelnemers kunnen vertrouwen op de data.

Software, governance en cryptografie

Hoewel de ICT centraal staat in blockchain, zijn het nog steeds de menselijke factoren die bepalen of een blockchain al dan niet zal werken. "Bij blockchain draait het om vertrouwen", licht Lycklama toe. "Als eerste moet je elkaar kunnen vertrouwen en daarnaast moet je vertrouwen hebben in de software, de governance en de cryptografie. We onderscheiden verschillende soorten blockchains: private blockchains, tussen enkele partijen die elkaar vertrouwen, en public blockchains, zoals de cryptocurrencies bitcoin en ethereum, waar je aan kunt meedoen zonder dat je iemand hoeft te vertrouwen. Veel private blockchaintoepassingen kunnen met een gewone database en slimme scripts worden opgelost."

Factoring verbeteren middels blockchain

INNOPAY werkt in projectvorm aan innovaties. Zo

heeft INNOPAY voorgesteld aan de factoringsindustrie, het ministerie van Economische Zaken en de Belastingdienst om de verpandingstatus van een factuur in een blockchain vast te leggen. "Het gaat al jaren op de volgende manier", legt Lycklama uit. "Als een financier een verpande factuur koopt, dan verstuurt deze de factuur per post naar de Belastingdienst, om de factuur te 'notariseren'. Dan wordt daar een sticker op geplakt met codes en een ontvangstdatum. Vervolgens zet iemand daar een krabbeltje op en krijg je alles in een envelop teruggestuurd. Als jij ooit voor de rechter moet verschijnen, kun je zeggen: 'kijk, ik heb hier een sticker met een krabbel erop, dus dit is mijn factuur'. Dat is een

heel archaïsch proces, want het is niet doorzoekbaar. Wij hebben voorgesteld om dat direct in een blockchain vast te leggen. Het voordeel is dat door IT de governance simpeler wordt en dat de toegankelijkheid van de factuur voor alle partijen wordt vereenvoudigd. Ook hoeft er niet meer met papier door het land te worden gesleept."

Uniforme afspraken voor data delen

Digitalisering draait in de meeste gevallen om 'data delen' tussen partijen. Voor de logistieke sector, verenigd in Topsector Logistiek, is verbetering van data delen tussen de vele actoren in een logistieke keten een belangrijke voorwaarde voor verdere groei en efficiëntie. Voor dat doel is het project iSHARE ontstaan, dat ervoor zorgt dat partijen makkelijker, sneller en vertrouwd met elkaar kunnen data delen. Ook hier helpt INNOPAY met proces en inhoud. "Uiteindelijk is controle op data altijd nodig, bij ieder digitaliseringsproject. Dat wordt steeds belangrijker", aldus Douwe Lycklama.

INNOPAY opent op 1 november het blockchainthema tijdens het ICT Accountancy Jaarcongres. De adviesorganisatie zal in Expo Hoevelaken haar visie geven op het onderwerp blockchain.

Big data op de balans?

In dit artikel wordt big data als bezitting behandeld. Big data kun je zien als enorm grote hoeveelheden informatie die geld kunnen opleveren, kosten kunnen besparen en zelfs de continuïteit van een bedrijf kunnen waarborgen. Big data staat al een tijd gelijk aan 'big value'. Hoe komt het dat big data zo belangrijk is? Hoe kijkt het bedrijfsleven ernaar? En kan en wil je big data op je balans geactiveerd hebben?

Friso de Jong

Plastic tassen of ordners vol om in te voeren? U verliest er tijd mee en het kost u nieuwe klanten. SnelStart tilt online samenwerken naar een hoger niveau: **gemakkelijk klanten aanmelden én gaan!**

Via smartphone of tablet verwerken uw klanten zelf hun bonnetjes en versturen ze facturen. U zorgt voor de boekhouding en geeft **inzicht** en **advies**. Zo laat u ondernemers bloeien!

www.snelstart.nl/samenop

Makkelijk online samenwerken

Microsoft Partner

2017 Partner of the Year Winner Netherlands

In 1975 vormde immateriële bezittingen 17% van de waarde van een bedrijf. Sindsdien is kennis de belangrijkste productiefactor, en zelfs het belangrijkste bezit van een bedrijf geworden. En vandaag de dag bestaat gemiddeld 87% van de waarde van een bedrijf uit immateriële bezittingen. Daarbij denken we al snel aan octrooien, merkrechten, muziekrechten (auteursrechten), voetballers en dergelijke. Er zijn echter nog veel meer items, meer dan 150, die in aanmerking komen om als een bezitting aangemerkt te worden. Dat er veel meer is, wordt wel duidelijk als we kijken naar de waarde die wordt toegekend aan bedrijven zoals Facebook, Twitter en Uber.

besloten tot reorganisaties vanwege de effecten van big datasets, aanwezig bij henzelf of bij hun concurrenten.

Het eigenaardige van big data en informatie

Eigenlijk zouden we big data moeten zien als immaterieel vastgoed. Het is inmiddels duurzaam verbonden met organisaties, zelfs met onze informatie-maatschappij. En kosten om het te realiseren, exploiteren en beheren kunnen er gemakkelijk aan worden toegewezen. Maar big data beschikt over een aantal eigenschappen dat big data als bezitting uniek maakt:

We beginnen met de laatste deelvraag. Het kortste antwoord is: "Ja, big data kun je als een asset op een balans geactiveerd krijgen". Het is een immaterieel overdraagbare zaak die economisch voordeel kan opleveren. En dan nu het kromme gedeelte: je kunt het activeren, maar alleen als het is aangekocht, want zo zitten de boekhoudregels in elkaar. Dat betekent dat een big dataset die ik zelf heb gegenereerd niet op mijn balans zichtbaar mag worden, maar een aangekochte dataset wel. Mijn zelf gegenereerde dataset wordt aangemerkt als intern gegenereerde goodwill: het afvoertje van de verslaggeving. Om het in perspectief te zetten: als ik samen met mijn bakker dezelfde, maar dan ook exact dezelfde, aardbeientaart maak, mag de aard-

geen duidelijk inzicht in hoeveel big data bijdraagt aan de economie. Daardoor blijven kansen onbenut om big data in te zetten om de Nederlandse economie te laten groeien. Aan de andere kant maakt het de Nederlandse economie ook heel kwetsbaar wanneer je niet weet hoe afhankelijk (grote) bedrijven zijn van big data. Is het hun eigen big dataset en hoe beschermen ze die? Of is de big data van buitenlandse bedrijven en hoe zorgen Nederlandse bedrijven er dan voor dat ze daar toegang tot blijven houden?

Kortom, big data is aan te merken als een bezitting. Zelfs een cruciale bezitting, vaak belangrijker dan een bedrijfspand en alle andere tastbare bezittingen bij elkaar opgeteld. Een dergelijke bezitting hoort thuis op de balans. Misschien is het niet gemakkelijk, maar het is zeker wel mogelijk. En dan is het letterlijk en figuurlijk een verrijking van een balans.

Friso de Jong is oprichter van NUMIQ. NUMIQ specialiseert zich in het identificeren, realiseren en beheren van immateriële bezittingen.

"Vandaag de dag bestaat gemiddeld 87% van de waarde van een bedrijf uit immateriële bezittingen."

Foto's: RoyalPrint

De waarde van big data

Wat bedrijven als Facebook, Twitter en Uber gemeen hebben is het enorme gat tussen de waarde op hun balans en de bedrijfswaardering. Zo wordt Facebook gewaard op meer dan \$ 200 miljard, en American Airlines, een van de grootste Amerikaanse vliegmaatschappijen, wordt gewaardeerd op 'slechts' \$ 34 miljard. Dit terwijl American Airlines daadwerkelijk eigenaar is van vele vliegtuigen en landingsrechten. Wat deze bedrijven dan ook gemeen hebben is dat ze – naast een interessant format – beschikken over een enorme hoeveelheid gegevens. En van deze enorme hoeveelheid gegevens wordt aangenomen dat ze heel erg waardevol zijn: big data. Ziedaar het enorme 'value gap'.

Onderzoek toont aan dat grote bedrijven het belang van big data onderkennen. Zo erkent 61% van de 1.000 ondervraagde MT-leden in een onderzoek van CapGemini dat big data zelfstandig omzet genereert en net zo belangrijk zal worden als hun bestaande producten en diensten. 54% van de ondervraagden gaat de komende drie jaar meer in big data investeren dan in alle jaren ervoor. En 43% heeft

- 1 Data-informatie is (oneindig) vaak deelbaar zonder dat het waarde verliest.
- 2 Data kan niet worden uitgeput, het is niet schaars.
- 3 De waarde ervan neemt juist toe naarmate het meer gebruikt wordt, in tegenstelling tot andere belangrijke bezittingen die bij gebruik juist in waarde verminderen.
- 4 Omgekeerd: data vervliegt. In tegenstelling tot een goede wijn: hoe langer je het hebt hoe minder bruikbaar het wordt.
- 5 De waarde van big data-informatie neemt toe door nauwkeurigheid (lees: kwaliteit). Meer data is niet altijd beter.
- 6 De waarde neemt toe als het wordt gecombineerd met andere informatie.

Big data op de balans?

Op dit moment leven we in een informatiemaatschappij en 'big data is here to stay'. Dan rijst de vraag of big data niet ook op de balans thuishoort. Die vraag bestaat uit twee deelvragen. De eerste deelvraag is: is het wenselijk om big data op de balans te plaatsen? De andere deelvraag is: krijg je big data op de balans geplaatst?

beientaart van de bakker wel verkocht worden, maar die van mij niet, die moet in de afvalbak. Maar door te werken met groepstransacties is er veel mogelijk.

De volgende deelvraag is dan: is het wenselijk om big data als een asset op de balans te plaatsen? Ik vind van wel:

- Door big data op de balans zichtbaar te maken, zijn bedrijven zich ervan bewust hoe het bijdraagt aan hun omzet, continuïteit en innovatie.
- Daarnaast wordt het steeds belangrijker (en zelfs verplicht) dat bedrijven verantwoording afleggen over de aanwezige (big) data in hun organisatie en de gevolgen van datalekken.
- Verder levert zichtbaarheid in aanwezige datasets – maar ook alle andere immateriële bezittingen die deel uitmaken van die 87% waarde – voor (private en institutionele) investeerders betere informatie op over het rendement van hun bestaande en/of toekomstige investeringen.
- Tot slot is het op macro-economisch niveau van belang. De huidige (boekhoud)regelgeving geeft

MLE

THE MLE EXPERIENCE

MLE samenstel, SBR-rapportage, jaarrekening-rapport en dossieropbouw. Ervaar het zelf.

www.mle365.nl | 030 3200 999

‘Ondernemers hebben behoefte aan realtime-advies’

216 – uitgesproken als twee één zes – is binnen de accountancy een vreemde eend in de bijt. Deze financiële dienstverlener biedt ondernemers de standaarddiensten, waaronder de vennootschapsbelasting, de jaarrekening en de salarisadministratie, gratis aan. Dit is mogelijk door keten-optimalisatie met slimme inzet van automatisering. De focus van 216 ligt vooral op monitoring en advisering.

Leendert Haaring

“Wat zijn nu echt de behoeften van de ondernemer en hoe gaan wij door ketenoptimalisatie de klant maximaal ondersteunen? Dat zijn de vragen waar wij ons op richten”, vertelt Martin de Bie, adviseur nieuwe technologie & innovatie bij 216. “Wij komen voor de standaarddiensten zoveel mogelijk met eigen automatiseringsoplossingen. Daarbij koppelen we de software indien mogelijk aan elkaar. Die standaardwerkzaamheden brengen wij niet in rekening. De meeste ondernemers zitten niet te wachten op informatie uit het verleden, maar hebben behoefte aan realtime-inzicht en -advies. De ondernemer betaalt voor dat laatste.”

Automatiseren

216 heeft eigen programmeurs en ontwikkelaars in huis en wil zoveel mogelijk werken met eigen software om de koppeling tussen de verschillende toepassingen zo efficiënt mogelijk te kunnen inrichten. “Wij willen adviseren. Dat kan alleen als wij niet al te veel tijd kwijt zijn aan ‘commodities’ zoals de administratie, de jaarrekening en de vennootschapsbelasting”, vertelt De Bie.

Door software aan elkaar te koppelen kan 216 meekijken met de ondernemer. “Wij hebben de tools om te kunnen aangeven wanneer het verstandig is om als ondernemer nieuw personeel aan te trekken of nieuwe apparatuur aan te schaffen, maar wij kunnen een ondernemer bijvoorbeeld ook optimaal adviseren als hij de ambitie heeft om over tien jaar met de VUT te gaan”, aldus De Bie.

Realtime

216 heeft veertien locaties, van waaruit zij ondernemers uit de regio ondersteunt. “Wij richten ons op bedrijven met tien tot vijftig medewerkers die openstaan voor verdere automatisering van de betreffende diensten. Wat veel kantoren zeggen te gaan doen op het gebied van efficiënte werkprocessen, doen wij al”, vertelt De Bie. “Wij maken maximaal gebruik van digitale mogelijkheden. Daardoor kunnen wij onze dienstverlening verbeteren en toegevoegde waarde bieden. Wij onderscheiden ons van andere dienstverleners door realtime-informatie en -advies op basis van die gegevens. Ook hebben wij de tools voor het waarborgen van de controle van data. Denk daarbij aan ‘artificial intelligence’ en benchmarking, bijvoorbeeld in samenwerking met CBS.”

Blockchain

Wat is de ambitie van 216? “Wij willen naar een virtuele cfo toe”, vertelt De Bie. “Stel dat een ondernemer met een bepaald bedrijf zaken wil doen, dan zou automatisch gescreend kunnen worden of die partij solvabel is, nog voordat een offerte is uitgebracht. Door die efficiëntie wordt veel tijd gewonnen en risico vermeden.”

216 heeft ook veel kennis van blockchain en heeft zelfs medewerkers in dienst die daarin zijn gespecialiseerd. “De voordelen van blockchain zijn allereerst de betrouwbaarheid van de transacties. Je kunt niet zomaar iets veranderen. Ten tweede hoeft je een heleboel

administratieve zaken niet te herhalen. Je hoeft ook dingen niet dubbel in te voeren. Wat wij interessant vinden, is hoe blockchains aan elkaar kunnen worden gekoppeld, zodat de maximale toegevoegde waarde van blockchain wordt benut. Een blockchain is wat ons betreft heel goed toe te passen in een audit. Alles wat je op een blockchain bouwt, programmeer je vooraf. De accountant is daardoor straks bij een audit een stuk minder controletijd kwijt.”

Kritische houding

Van cryptocurrencies, zoals bitcoin en ether, zouden alle accountants verstand moeten hebben, aldus De Bie. “Aandacht voor ICO – Initial Coin Offering – als een alternatieve financieringsvorm is ook van belang. Met

“Wij willen naar een virtuele cfo toe.”

ICO kun je als ondernemer via een website jouw interessante idee promoten en voor de uitwerking daarvan geld krijgen, zonder tussenkomst van een bank. Vindt men jouw idee goed, dan kun jij als ondernemer tegen uitgifte van crypto-tokens een financiële bijdrage krijgen en aan de slag gaan met de ontwikkeling van jouw product. Het gevaar is dat er niet goed wordt gekeken naar de levensvatbaarheid van dat product en dat ook niet wordt gecontroleerd of het geld goed beheerd wordt en hoe de ICO-structuur eruitziet. Daar zou de kritische houding van de accountant een rol in kunnen spelen.”

Die kritische houding van de accountant zou ook in andere zaken in het voordeel van de ondernemer kunnen werken. “Stel dat je via jouw telefoon 10.000 euro aan bitcoins hebt gekocht en je verliest jouw telefoon, dan is het belangrijk dat daar een back-up van is. De accountant zou daarvoor kunnen waarschuwen. Het is dus heel belangrijk dat de accountant kennis heeft van cryptocurrency. Zeker omdat ICO een zeer laagdrempelige financiering kan zijn voor ondernemers in het mkb, die niet altijd makkelijk aan krediet kunnen komen bij een bank. Om de ondernemer optimaal te kunnen ondersteunen, is het van belang dat je als accountant met de tijd meegaat”, aldus De Bie.

Exact over blockchain:

‘Voor de accountant liggen er kansen’

Exact, de bekende leverancier van cloud business software, buigt zich al enige tijd over het onderwerp blockchain. In overleg met verschillende partijen, waaronder universiteiten en banken, heeft Exact mogelijke toepassingen van blockchain onderzocht. De conclusie is dat deze technologie een belangrijke rol kan spelen in de kredietverstrekking van banken aan ondernemers.

Leendert Haaring

“Hoe kunnen wij blockchain inzetten om het ondernemers makkelijker te maken om een lening te krijgen bij de bank? Over die vraag buigen wij ons momenteel”, vertelt Erich Schnoeckel, Thought Leader Blockchain bij Exact. “Een ondernemer heeft nog wel eens last van het feit dat de bank een inschatting maakt van het risico dat een ondernemer een lening niet aflost op basis van meningen en niet op basis van feiten. De bank bepaalt het risico aan de hand van informatie van derden, zoals de Kamer van Koophandel, de BKR en de klanten van de desbetreffende onderneming. Blockchain gaat het straks mogelijk maken om het risico van de lening te baseren op daadwerkelijke feiten.”

Betaalreputatie

Exact is momenteel bezig om de hele life cycle van een factuur – van creatie tot betaling – te registreren in een blockchain. “Op die manier kun je heel makkelijk reputaties van ondernemers gaan creëren”, vertelt Schnoeckel. “Als een ondernemer 1.000 facturen heeft ontvangen, en 998 van die facturen worden op tijd betaald, dan is dat een voorspellende waarde voor de volgende factuur. Als jij een goede betaalreputatie hebt, dan kan dat voor de bank doorslaggevend zijn om aan jouw onderneming krediet te verstrekken. Het goede gedrag van de ondernemer wordt dan dus beloond.”

Volgens Schnoeckel biedt een dergelijke blockchain-toepassing meerwaarde voor de bank, die nagevoel geen risico meer loopt bij het verstrekken van de lening, en natuurlijk ook voor de ondernemer, die dan middelen heeft om de gewenste investeringen te kunnen doen.

“Gemiddeld gaat een ondernemer 3,7 keer per jaar naar de bank om een lening tot 10.000 euro aan te vragen en hij wordt 3,6 keer afgewezen”, vertelt Schnoeckel. “De reden daarvoor kan bijvoorbeeld zijn dat hij niet kan aantonen dat de vorderingen die hij bij zijn klanten heeft lopen door hen betaald gaan worden. Blockchain kan daar een oplossing in bieden.”

Makkelijker, sneller en goedkoper

De laatste driekwart jaar is Exact bezig met het bouwen en testen van de blockchain-toepassing, onder andere met klanten, accountants en banken. Het doel is om deze uiteindelijk breed uit te rollen. “Zo’n kleine 300.000 ondernemers in Nederland verzorgen hun administratie met Exact-software; dat is grofweg een derde van de ondernemers werkzaam in het midden- en kleinbedrijf. Kun je deze blockchain-toepassing binnen die doelgroep breed uitrollen, dan kun je in één keer heel veel meerwaarde bieden voor deze doelgroep. Voor de accountant liggen er ook kansen. Als jij tegen jouw klant kunt zeggen: we gaan jouw administratie op zo’n manier inrichten dat jij makkelijker, sneller en goedkoper aan geld kunt komen, dan zal elke ondernemer graag zaken met jou willen doen.”

Meerwaarde

Volgens Erich Schnoeckel is het van belang dat de mkb-accountant op zijn minst kennis neemt van de technologie van blockchain en andere digitale innovaties, en om te bekijken of deze toe te passen zijn binnen de eigen klantenportefeuille. “Als uit een

blockchain blijkt dat een onderneming de eerste negenhonderd facturen op tijd heeft betaald en de laatste honderd niet, dan kun je concluderen dat er iets aan de hand is bij de onderneming. Voor de accountant ligt daar een kans om zijn meerwaarde te bewijzen door goede advisering”, aldus Schnoeckel.

Focus op verbreding van het dienstenpakket is volgens Schnoeckel van belang voor de mkb-accountant om zijn onderscheidende vermogen te behouden. “Minstens de helft van wat de accountant nu doet, doet hij over vijf jaar niet meer”, licht Schnoeckel toe. “Het boekhouden en inkloppen van data gaat verdwijnen. De btw-aangifte gaat straks ook automatisch. De accountant zal andere werkzaamheden moeten verrichten. De ondernemer is goed in ondernemen maar over het algemeen niet in financiën. De accountant is dat wel en

“Blockchain gaat het straks mogelijk maken om het risico van de lening te baseren op daadwerkelijke feiten.”

daar liggen voor hem de kansen. De accountant zal moeten leren om niet alleen naar het verleden te kijken van een onderneming, maar om in toekomstscenario’s mee te denken met de klant door bijvoorbeeld aan te geven wat het effect is van een bepaalde keuze. Doet hij dat, dan zal hij een goede boterham blijven verdienen.”

Betrouwbaar

In een pilot met onder andere TU Delft, INNOPAY, ABN AMRO Commercial Finance en een logistiek dienstverlener bekijkt Exact ook of blockchain is in te zetten in de handelsketen: van de productie tot en met de levering van goederen. “We proberen met behulp van blockchain onder andere het levergedrag van een onderneming in beeld te brengen en de kwaliteit van het product. Als een afnemer snel producten nodig heeft, dan doet die partij het liefst zaken met een onderneming waarvan de leverreputatie hoog is. Dat de prijs misschien ook iets hoger ligt, zal die partij dan voor lief nemen. De blockchain brengt voordelen voor de ondernemer met zich mee. Die kan aantonen dat hij een betrouwbare leverancier is en betrouwbare kwaliteit levert. Als jij een goede reputatie hebt, dan zal een onderneming die morgen een product nodig heeft sneller voor jouw product kiezen. Het grote voordeel van blockchain is dat je jezelf zichtbaar positief kunt onderscheiden van anderen.”

Dennis van Allemeersch, bunq:

‘Wij zijn eigenlijk een IT-bedrijf met een banklicentie’

Bunq, opgericht eind 2015, biedt ondernemers en particulieren een alternatief voor traditioneel bankieren op het gebied van financiële transacties. “Wij zijn een volledig mobiele bank die makkelijk, laagdrempelig en ongekend modern is”, vertelt Dennis van Allemeersch, binnen bunq verantwoordelijk voor partnerships.

Leendert Haaring

Ecosysteem

Afgelopen zomer is bunq ook gelanceerd in Duitsland en Oostenrijk. De bank biedt twee fees: abonnementskosten (voor zakelijke klanten is dat € 9,99 per maand) plus een fee per transactie voor het dekken van de interne transactiekosten. “Voor slechts € 9,99 hebben ondernemers een gehele bank in hun broekzak, met allerlei optionele features”, licht Van Allemeersch toe. “Klanten kunnen bijvoorbeeld gebruikmaken van ons partnership-ecosysteem. Partnerbedrijven zijn aan bunq gekoppeld via onze API: application programming interface. Softwareleveranciers waar wij mee samenwerken, kunnen hun boekhoudpakketten koppelen aan de

Passen

Een ander voorbeeld van ondersteuning aan de klant betreft expense management. “Uitgaven van bedrijven kunnen een gedoe zijn, omdat je vaak zit met bonnetjes en contant geld. Wij kunnen expense management makkelijker maken voor ondernemers”, vertelt Van Allemeersch. “Als je bij ons een zakelijke rekening afneemt, zitten er meerdere passen en meerdere bankrekeningen onder. Wij bieden een functionaliteit om per pas budgetten en limieten in te stellen. Je krijgt als klant drie passen en bepaalt per pas de budgettering. De werknemer kan nooit meer besteden dan het budget en je hebt op afstand inzage in en controle over de pas.”

“Dienstverleningsmodellen voor repetitieve taken die gebaseerd zijn op ‘uurtje, factuurtje’ worden uiteindelijk weggeautomatiseerd.”

bunq-omgeving. Ondernemers kunnen via de bunq-app dan realtime hun bankgegevens inlezen. Met sommige boekhoudpakketten kun je niet alleen boekhouden, maar ook binnenkomende facturen verwerken. Door de koppeling met het boekhoudpakket worden ingekomen facturen herkend door de bunq-omgeving en automatisch ter betaling klaarzet. Als ondernemer hoef je dan alleen maar op ‘akkoord’ te klikken. Je hoeft geen exportbestanden meer te genereren en te uploaden. Ondernemers krijgen daardoor meer tijd voor hun zaak.”

Welke rol ziet Van Allemeersch voor de accountant? “De accountant kan voor een klant exportbestanden maken en genereren, en facturen klaarzetten voor betalingen. Als een accountant werkt op basis van ‘uurtje, factuurtje’ kan hij ons ecosysteem zien als een bedreiging, maar ook als een kans. Dienstverleningsmodellen voor repetitieve taken die gebaseerd zijn op ‘uurtje, factuurtje’ worden linksom of rechtsom uiteindelijk weggeautomatiseerd. Echt advies en toegevoegde waarde leveren: daar zitten zowel ondernemers als de meeste accountants op te wachten.”

IBAN

Bedrijven kunnen bij bunq tot 25 unieke rekeningen openen, ieder met een eigen IBAN. “Ook dat maakt het er voor ondernemers makkelijker op. Je kunt bijvoorbeeld een aparte rekening openen voor btw-reserveringen. De meeste boekhoudpakketten bieden btw-berekenmogelijkheden. Het nettobedrag wordt dan bijgehouden op een aparte btw-rekening. Zo komen ondernemers nooit financieel in de problemen wanneer ze aan het einde van de maand de btw moeten afdragen.”

De vraag waar bunq zich vooral mee bezighoudt is hoe de organisatie kan bijdragen aan het makkelijker maken van de financiële administratie voor ondernemers. “Wij zullen onze API verder uitbreiden. Een bedrijf heeft meer financiële behoeften dan alleen transacties, bijvoorbeeld op het gebied van zakelijke verzekeringen en cash management-oplossingen. Wij staan open voor partnerships met verschillende bedrijven die daarin kunnen voorzien.”

De Algemene Verordening Gegevensbescherming komt eraan

Wellicht bent u nog maar net bijgekomen van de meldplicht datalekken, maar de volgende wetgeving op het gebied van privacy komt er alweer aan: de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De AVG zal de Wet bescherming persoonsgegevens en de nationale varianten daarvan in andere Europese landen vervangen, zodat in alle Europese lidstaten dezelfde wetgeving geldt op het gebied van privacy. Deze wet is vanaf 25 mei 2018 van toepassing. Wat houdt dit in voor de accountancyberoepsgroep?

Andre Kamps & Jan-Willem Oordt

Foto's: RoyalPrint

De boetes voor overtreding van de AVG zijn anders dan de huidige boetes genoemd in de Wet bescherming persoonsgegevens. Er wordt gesproken over boetes tot 4% van de wereldwijde jaaromzet met een maximum van €20 miljoen. Deze boete kan bijvoorbeeld worden gegeven als er inbreuk wordt gemaakt op bepaalde rechten van betrokkenen. Deze boete kan niet alleen aan uw klanten worden opgelegd, maar ook aan accountants wanneer zij inbreuk maken op bepaalde bepalingen in de AVG.

Bewerkersovereenkomst

De bewerkersovereenkomst is al verplicht gesteld in de Wet bescherming persoonsgegevens, maar laat de vorm en inhoud van de overeenkomst nog aan organisaties. De AVG stelt echter aanvullende eisen aan de inhoud van de bewerkersovereenkomst. Zo moeten er bepalingen in staan op het gebied van duur van de gegevensverwerking en de specifieke doeleinden daarvan, het soort persoonsgegevens en een beschrijving van de betrokkenen (van wie de persoonsgegevens zijn). Een bewerker mag tevens voortaan niet meer zonder toestemming van de verantwoordelijke een externe partij (subbewerker) inschakelen om de persoonsgegevens te verwerken. Bestaande bewerkersovereenkomsten zullen mogelijk moeten worden herzien. Indien u als accountant een bewerkersovereenkomst heeft gesloten met

een softwareleverancier of zelf verwerker bent, omdat u bijvoorbeeld een salarisadministratie verwerkt voor een klant, is het goed om deze compliant aan de AVG te maken. In een vorige editie van dit blad is ingegaan op wanneer u als accountant verantwoordelijke of bewerker bent. U vindt deze informatie ook op de website van de NBA.

Functionaris Gegevensbescherming

Voor sommige organisaties wordt het verplicht om een Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG) aan te stellen. De AVG stelt dat de Functionaris Gegevensbescherming ten minste de volgende taken heeft:

- de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker (in de Wet bescherming persoonsgegevens: bewerker) en de werknemers die verwerken, informeren en adviseren over hun verplichtingen uit hoofde van deze verordening en andere Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke gegevensbeschermingsbepalingen;
- toezien op naleving van deze verordening, van andere Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke gegevensbeschermingsbepalingen en van het beleid van de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens, met inbegrip van de toewij-

zing van verantwoordelijkheden, bewustmaking en opleiding van het bij de verwerking betrokken personeel en de betreffende audits;

- desgevraagd advies verstrekken met betrekking tot de gegevensbeschermingseffectbeoordeling en toezien op de uitvoering daarvan in overeenstemming met artikel 35 (Privacy Impact Assessment);
- met de toezichthoudende autoriteit samenwerken;
- optreden als contactpunt voor de toezichthoudende autoriteit inzake met verwerking verband houdende aangelegenheden, met inbegrip van de in artikel 36 bedoelde voorafgaande raadpleging, en, waar passend, overleg plegen over enige andere aangelegenheid.

of zij bij sommige klanten te maken zal krijgen met een FG wanneer de accountant persoonsgegevens van deze klant moet verwerken als verwerker.

Verplicht register voor verwerken van persoonsgegevens

De AVG stelt voor sommige organisatie een register verplicht waarin verantwoordelijken en bewerkers de verwerkingen van persoonsgegevens moeten vastleggen. Hoe ziet die verplichting er precies uit? Volgens de AVG moet elke verantwoordelijk en, indien van toepassing, de vertegenwoordiger van de verantwoordelijke, een register bijhouden van de verwerkingsactiviteiten die onder zijn verantwoordelijkheid plaatsvinden. In dit register moeten de volgende gegevens worden vastgelegd:

Volgens de AVG moet de verwerker en, indien van toepassing, de vertegenwoordiger van de verwerker en register bijhouden van alle categorieën van verwerkingsactiviteiten, die hij ten behoeve van een verantwoordelijke heeft verricht. In dit register moeten de volgende gegevens worden vastgelegd:

- de naam en de contactgegevens van de verwerkers en van iedere verwerkingsverantwoordelijke voor rekening waarvan de verwerker handelt, en, in voorkomend geval, van de vertegenwoordiger van de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker en van de functionaris voor gegevensbescherming;
- de categorieën van verwerkingen die voor rekening van iedere verwerkingsverantwoordelijke zijn uitgevoerd;

Men zou dit artikel zo kunnen interpreteren dat de accountancyberoepsgroep valt onder deze registerplicht nu de verwerking van persoonsgegevens niet incidenteel is. Het is natuurlijk altijd goed om een dergelijk register bij te houden, als was het alleen al om overzicht te krijgen van alle verwerking van persoonsgegevens.

Privacy Impact Assessment

Indien er sprake is van gegevensverwerking met een hoog risico voor de privacy, moet de verantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking, het effect op de privacy beoordelen. Dit heet een Privacy Impact Assessment (PIA). Dit zal bijvoorbeeld moeten gebeuren wanneer een nieuw systeem wordt gebruikt om persoonsgegevens te verwerken. Dan moet dus niet alleen naar de

Jan-Willem Oordt

“De AVG stelt aanvullende eisen aan de inhoud van de bewerkers-overeenkomst.”

André Kamps

“De AVG zal impact hebben op de accountancy.”

Volgens de verordening moet de Functionaris Gegevensbescherming bij de uitvoering van zijn taken naar behoren rekening houden met het aan verwerkingen verbonden risico, en met de aard, de omvang, de context en de verwerkingsdoeleinden.

De verordening stelt dat het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming in ieder geval verplicht is in situaties waarbij:

- de verwerking wordt verricht door een overheidsinstantie of overheidsorgaan, behalve in het geval van gerechten bij de uitoefening van hun rechterlijke taken;
- een verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker hoofdzakelijk is belast met verwerkingen die vanwege hun aard, omvang en/of doeleinden regelmatige en stelselmatige observatie op grote schaal van betrokkenen vereisen;
- de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker hoofdzakelijk is belast met grootschalige verwerking van bijzondere categorieën van gegevens uit hoofde van artikel 9 (bijvoorbeeld medische gegevens) en van persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten als bedoeld in artikel 10.

Voor de accountant is het goed om te weten dat hij

- de naam en de contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke en eventuele gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken, en, in voorkomend geval, van de vertegenwoordiger van de verwerkingsverantwoordelijke en van de functionaris voor gegevensbescherming;
- de verwerkingsdoeleinden;
- een beschrijving van de categorieën van betrokkenen en van de categorieën van persoonsgegevens;
- de categorieën van ontvangers aan wie de persoonsgegevens zijn of zullen worden verstrekt, onder meer ontvangers in derde landen of internationale organisaties;
- indien van toepassing, doorgiften van persoonsgegevens aan een derde land of een internationale organisatie, met inbegrip van de vermelding van dat derde land of die internationale organisatie en, in geval van de in artikel 49, lid 1, tweede alinea, bedoelde doorgiften, de documenten inzake de passende waarborgen;
- indien mogelijk, de beoogde termijnen waarbinnen de verschillende categorieën van gegevens moeten worden gewist;
- indien mogelijk, een algemene beschrijving van de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen als bedoeld in artikel 32, lid 1.

- indien van toepassing, doorgiften van persoonsgegevens aan een derde land of een internationale organisatie, onder vermelding van dat derde land of die internationale organisatie en, in geval van de in artikel 49, lid 1, tweede alinea, bedoelde doorgiften, de documenten inzake de passende waarborgen;
- indien mogelijk, een algemene beschrijving van de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen als bedoeld in artikel 32, lid 1.

Het register moet in schriftelijke vorm, waaronder in elektronische vorm, worden opgesteld. Het register moet beschikbaar kunnen worden gesteld aan de Autoriteit Persoonsgegevens, als deze daartoe verzoekt. Het register is niet verplicht voor organisaties, die minder dan 250 personen in dienst hebben, tenzij:

- het waarschijnlijk is dat de verwerking die zij verrichten een risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen;
- de verwerking niet incidenteel is of de verwerking bijzondere categorieën van gegevens, als bedoeld in artikel 9, lid 1 (bijvoorbeeld medische gegevens), of persoonsgegevens in verband met strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten als bedoeld in artikel 10 betreft.

kosten en functionaliteit van het systeem worden gekeken, maar bijvoorbeeld ook of het op basis van de privacybelangen van de betrokkene rechtmatig is om zijn persoonsgegevens met het systeem te verwerken. Als accountant kunt u te maken krijgen met dergelijke PIA's bij klanten, indien u als bewerker persoonsgegevens verwerkt van de klant.

Kortom, de AVG zal ook impact hebben op de accountancy, zowel voor de beroepsgroep zelf als voor de klanten. Als accountant is het goed om te inventariseren wat het concreet voor uw kantoor betekent. Er zijn privacy-specialisten die u daarbij kunnen ondersteunen.

Mr. André Kamps CIPP/E (a.kamps@it-jurist.nl) en mr. Jan-Willem Oordt CIPP/E (j.oordt@it-jurist.nl) zijn werkzaam bij De IT-jurist.

NVKS-special:

Van kwaliteitshandboek naar kwaliteitssysteem

DEEL 2

In dit tweede deel van de special 'Van kwaliteitshandboek naar kwaliteitssysteem' over de Nadere Voorschriften Kwaliteitssystemen (NVKS) gaan we in op het inrichten en aanpassen van het (bestaande) stelsel van kwaliteitsbeheersing op basis van de geformuleerde kwaliteitsambitie, het vastgestelde kwaliteitsbeleid en de risico's die de ambitie en de doelstellingen uit het kwaliteitsbeleid mogelijk bedreigen (zie voor deze onderwerpen deel 1 van deze NVKS-special).

Marcel Kurvers

Bij het inrichten en aanpassen van het stelsel van kwaliteitsbeheersing staat de vraag centraal welke maatregelen en procedures binnen uw kantoor nodig zijn om de onderkende risico's terug te brengen naar een aanvaardbaar niveau en nodig zijn om uw kwaliteitsambitie en doelstellingen te realiseren. U dient een stelsel van kwaliteitsbeheersing in te richten wanneer u niet kiest of kunt kiezen voor het verlicht regime. Ook in het geval van het verlicht regime kan het uiterst waardevol zijn om (hetzij beperkt) een stelsel van kwaliteitsbeheersing in te richten als waarborg om uw kwaliteitsambitie te realiseren. Vergelijk het met het afsluiten van uw auto. U bent niet verplicht om uw auto op slot te zetten wanneer u deze parkeert. U doet dit als waarborg om met een redelijke mate van zekerheid te kunnen stellen dat u uw auto bij terugkomst zult aantreffen op de wijze waarop u deze heeft achtergelaten. Een stelsel van kwaliteitsbeheersing is eigenlijk het slot op de deur met betrekking tot kwaliteit. Het is het geheel van maatregelen en procedures waarmee u het kwaliteitsbeleid uitvoert. Bij het opzetten ervan mag u rekening houden met de aard en omvang van uw kantoor. De NVKS bepalen echter de minimale vereisten ten aanzien van de inhoud van uw stelsel: zes onderdelen op kantooniveau en twaalf onderdelen op opdrachtniveau (zie hiernaast).

Kantooniveau:

- 1 Beroepsaansprakelijkheidsverzekering;
- 2 Waarneming bij afwezigheid;
- 3 Voldoende gekwalificeerde medewerkers;
- 4 Klachtenregeling;
- 5 Disciplinaire maatregelen voor schendingen;
- 6 Toetsingscriteria voor opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling.

Opdrachtniveau:

- 7 Geheimhouding;
- 8 Opdrachtacceptatie- en continuering;
- 9 Opdrachtbeëindiging;
- 10 Tijdsbesteding opdracht;
- 11 Inzet middelen en personen;
- 12 Begeleiding en beoordeling;
- 13 Signalen van fraude;
- 14 Documentatie;
- 15 Adviesvragen (intervisie);
- 16 Verschil van mening;
- 17 Accountantsverklaring;
- 18 Afsluiting opdrachtdossier.

Aanvullende eisen

Indien u ook assurance-opdrachten uitvoert, gelden vijf aanvullende eisen voor uw stelsel van kwaliteitsbeheersing ten aanzien van:

- 1 voldoende gekwalificeerde medewerkers;
- 2 de jaarlijkse vaststelling dat de accountants de PE-verplichtingen hebben nageleefd;
- 3 de onafhankelijkheid;
- 4 de jaarlijkse vaststelling dat de bij NVKS-opdrachten betrokken personen beschikken over relevante kennis en vaardigheden;
- 5 de wijze waarop een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling moet worden uitgevoerd.

Kwaliteitssysteem

Het kwaliteitsbeleid en het stelsel van kwaliteitsbeheersing vormen samen uw kwaliteitssysteem. Doel van het kwaliteitssysteem is het in redelijke mate zekerheid geven dat u (en daarmee degenen die betrokken zijn bij de opdrachtuitvoering of bedrijfsvoering binnen uw kantoor) zowel de vereisten vanuit de NVKS, zoals vastgelegd in paragraaf 4 en 5 van de NVKS, als de van toepassing zijnde specifieke wet- en regelgeving op opdrachtniveau ten aanzien van NVKS-opdrachten naleeft. Met een redelijke mate van zekerheid wordt hier een hoge maar niet absolute mate van zekerheid bedoeld. Naast de minimale vereisten die in de NVKS zijn opgenomen ten aanzien van de inhoud van uw stelsel van kwaliteitsbeheersing zoals hiervoor beschreven, stellen de NVKS ook minimale vereisten ten aanzien van de beheersing ervan. Deze vereisten richten zich op de volgende onderwerpen:

- de jaarlijkse evaluatie;
- schendingen ten aanzien van het stelsel van kwaliteitsbeheersing;
- betrokkenheid bij een tuchtrechtsgeding;
- bewaarplicht ten aanzien van vastleggingen aangaande het kwaliteitssysteem en de NVKS-opdrachten.

Content

Voor uw stelsel van kwaliteitsbeheersing op zowel kantoor- als opdrachtniveau maakt u wellicht net als veel andere kantoren gebruik van Novak-content uit het Novak Kwaliteitssysteem (voorheen Novak Kwaliteitshandboek, zie verderop in dit artikel). Het Novak Kwaliteitssysteem is uitgegroeid tot het meest complete en meest innovatieve kwaliteitssysteem voor mkb-accountantskantoren. De kracht van het Novak Kwaliteitssysteem, dat sinds 2004 op de markt is en inmiddels door ruim vijfhonderd accountantskantoren wordt gebruikt, is de actualiteit en functionaliteit. Het redactieteam van Novak zorgt periodiek voor updates. Zo blijft uw Novak Kwaliteitssysteem aangesloten op actuele accountancyregelgeving en algemene wet- en regelgeving, zoals de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Met het Novak Kwaliteitssysteem in Scienta

heeft u uw kwaliteitssysteem volledig in de cloud.

Ook onder de NVKS blijft het van belang dat kantoren voor de vastlegging van het stelsel van kwaliteitsbeheersing kunnen putten uit voorbeeldcontent in de vorm van instructies en modellen. De vervolgstap is dat deze content op onderdelen naar eigen hand wordt gezet om zo invulling te geven aan de (minimale) inhoud van het stelsel van kwaliteitsbeheersing in relatie tot het kwaliteitsbeleid en de onderkende risico's. Daarnaast is het van belang dat alleen die onderdelen van de content worden gebruikt die daadwerkelijk bijdragen aan het terugbrengen van geïdentificeerde risico's tot een aanvaardbaar niveau. Dit zal per kantoor verschillen. De Novak-content richt zicht niet alleen op het stelsel van kwaliteitsbeheersing maar ook op het be-

de uit instructies, checklists en werkprogramma's zal veelal onderdeel (blijven) uitmaken van het stelsel van kwaliteitsbeheersing.

Voor kantoren die kiezen voor het verlicht regime is het in veel gevallen eveneens raadzaam om één en ander binnen het kantoor ten aanzien van het stelsel van kwaliteitsbeheersing vast te leggen in de vorm van instructies, toelichtingen en modellen. Denk in deze specifieke situatie bijvoorbeeld alleen al aan de hierboven genoemde onderwerpen.

Beheersing van de kwaliteit

De NVKS gaan echter een stap verder dan alleen het opzetten van een stelsel van kwaliteitsbeheersing. U dient een kwaliteitssysteem in te richten bestaande uit

kwaliteitsbeheersing) binnen het kantoor worden gefaciliteerd. Op deze manier ontstaat één compleet systeem waarin alle documentatie is opgenomen.

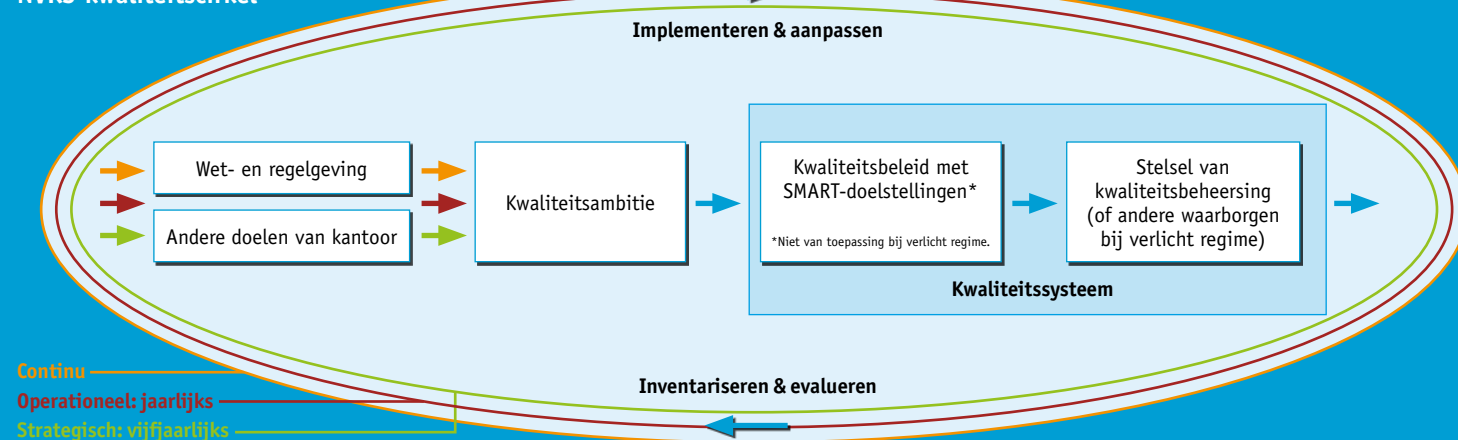
Kwaliteitsbepaler

Uiteindelijk is de kwaliteitsbepaler binnen uw kantoor verantwoordelijk voor het kwaliteitssysteem. De NVKS stelt als eis dat u minimaal één persoon als kwaliteitsbepaler benoemt. Doorgaans is de kwaliteitsbepaler één van de accountants die tevens beleidsbepaler (eigenaar, vennoot, maat, directielid, etc.) is. Het is goed om u te realiseren dat de werkzaamheden van de kwaliteitsbepaler vanuit de VGBA worden gezien als een professionele dienst. Concreet betekent dit dat wanneer een eindverantwoordelijke accountant een

een kwaliteitsmanager geen invloed heeft op uw verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid ligt namelijk ook met het aanwijzen van een kwaliteitsmanager volledig bij u.

Let op: indien u als kwaliteitsbepaler geen kwaliteitsmanager benoemt, gelden voor u tevens de eisen die in de NVKS aan de kwaliteitsmanager worden gesteld. Hetzelfde geldt ten aanzien van de toebedeelde operationele taken. Deze dient u als kwaliteitsbepaler uit te voeren wanneer u geen kwaliteitsmanager benoemt. Uiteraard kunt u als kwaliteitsbepaler ervoor kiezen om slechts een deel van de operationele taken die in de NVKS worden genoemd, onder te brengen bij de kwaliteitsmanager. Dit zal mede afhankelijk zijn van de aard en omvang van het kantoor, het kennis- en er-

NVKS-kwaliteitscirkel

Cursussen

Novak organiseert diverse cursussen en voorlichtingsbijeenkomsten met betrekking tot de NVKS. Raadpleeg de website om het aanbod te bekijken en houd de nieuwsbrieven van Novak in de gaten.

Opdrachten

NVKS-opdrachten zijn assurance- en aan assurance verwante opdrachten. Hierbij kan worden gedacht aan samenstellings-, beoordelings- en controleopdrachten die worden uitgevoerd door een eindverantwoordelijke (tekenende) accountant waarbij de NV COS worden toegepast.

heersen van de kwaliteit binnen het kantoor zoals vereist is vanuit de NVKS. Daarnaast is deze content verwerkt in digitale dossiertemplates die via de diverse softwareleveranciers beschikbaar zijn. Werkt uw kantoor met 'standaard' content van een contentleverancier zoals Novak, dan is het dus van belang om die onderdelen uit te zetten die niet op u van toepassing zijn dan wel geen relatie kennen met uw kwaliteitsbeleid of de onderkende risico's. Hetzelfde geldt overigens voor de content in dossiertemplates. Ook ten aanzien van deze content dient u te bepalen wat u wel of niet wenst te gebruiken op opdrachtniveau. Bijvoorbeeld: wil ik wel werkprogramma's gebruiken voor de uitvoering van de administratieve dienstverlening of niet?

Meer

Afhankelijk van onder andere de aard en omvang van uw kantoor, uw kwaliteitsdoelstellingen, het kennis- en ervaringsniveau van medewerkers en de onderkende risico's, neemt u meer op in uw stelsel van kwaliteitsbeheersing. Denk daarbij aan IT (bijvoorbeeld het gebruik van internet, social media en e-mail binnen uw kantoor), dossiervorming/archivering, en specifieke wet- en regelgeving, zoals de Wet witwassen en financieren terrorisme (Wwft) en de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Ook een werkaanpak voor bijvoorbeeld de uitvoering van een samenstellingsopdracht bestaan-

zowel de inhoud van het stelsel van kwaliteitsbeheersing als de beheersing ervan waarbij inbegrepen de kwaliteitsambitie, het kwaliteitsbeleid, de risico-inventarisatie en evaluatie inclusief verbetering. Hierbij is de beheersing nieuw ten opzichte van de oude regelgeving, de NVAK (aav/ass). Schematisch wordt dit geheel weergegeven in de NVKS-kwaliteitscirkel.

Om kantoren in dit gehele proces te ondersteunen, heeft Novak inmiddels diverse nieuwe hulpmiddelen aan het Novak Kwaliteitssysteem toegevoegd teneinde kantoren in staat te stellen concreet invulling te geven aan de beheersing en vervolgens zorg te dragen voor de vereiste vastlegging hierin. Voorbeelden van hulpmiddelen zijn de onderdelen van het 'NVKS-huiswerkpakket' (zie deel 1 van deze 'NVKS-special') of uw Scienta-omgeving wanneer u een abonnement heeft op het Novak Kwaliteitssysteem. Het betreft hier de nieuwe module 'Kantooropzet en beheersing' waarin onder andere de NVKS-matrix is opgenomen. Door deze uitbreiding en de beschikbare technische functionaliteiten in Scienta heeft Novak ervoor gekozen om af te stappen van de naam 'Novak Kwaliteitshandboek' en dit te wijzigen in het 'Novak Kwaliteitssysteem'. Deze naam doet recht aan de opzet en inhoud van het geheel aangezien zowel de kwaliteitsambitie, het kwaliteitsbeleid, het stelsel van kwaliteitsbeheersing als de beheersing van de kwaliteit (inclusief periodieke evaluatie van het stelsel van

fout maakt die bij de opdrachtuitvoering te herleiden is naar het kwaliteitssysteem, bijvoorbeeld omdat het kwaliteitssysteem die fout had moeten signaleren of omdat het kwaliteitssysteem niet afdoende functioneert, dat dan naast de eindverantwoordelijke accountant ook u als kwaliteitsbepaler tuchtrechtelijk kunt worden aangesproken. De eisen, taken en randvoorwaarden met betrekking tot deze functie zijn vastgelegd in de NVKS. Op basis hiervan valt op te maken dat niet iedereen geschikt is om de functie van kwaliteitsbepaler te aanvaarden. Het is dan ook van groot belang dat u als aspirant kwaliteitsbepaler een goed beeld heeft van hetgeen de functie inhoudt en u goed beseft welke verantwoordelijkheid deze functie met zich meebrengt voordat u de functie van kwaliteitsbepaler aanvaardt.

Kwaliteitsmanager

Als kwaliteitsbepaler kunt u voor operationele taken een kwaliteitsmanager aanwijzen. In de NVKS zijn de eisen opgenomen die aan de kwaliteitsmanager worden gesteld. De kwaliteitsmanager hoeft geen accountant te zijn. Tevens zijn in de NVKS de taken vastgelegd die door de kwaliteitsmanager kunnen worden uitgevoerd. Als kwaliteitsbepaler dient u er in alle gevallen op toe te zien dat deze taken in overeenstemming met de NVKS worden uitgevoerd, aangezien het benoemen van

varingsniveau van de kwaliteitsmanager, hetgeen u wenst zelf te doen en uw 'span of control'.

Randvoorwaarden

U kunt uw functie als kwaliteitsbepaler pas aanvaarden wanneer u heeft vastgesteld dat uw kantoor voldoet aan de randvoorwaarden zoals vastgelegd in de NVKS. Ook tijdens het uitoefenen van uw functie als kwaliteitsbepaler dient u te monitoren of het kantoor nog steeds aan de randvoorwaarden vanuit de NVKS voldoet om NVKS-opdrachten te mogen uitvoeren.

Deel 3

In het derde deel van deze 'NVKS-special' staat de jaarlijkse evaluatie centraal. Hierbij gaat het om zowel de evaluatie die kantoren dienen uit te voeren die op basis van hun aard en omvang een stelsel van kwaliteitsbeheersing hebben ingericht als de evaluatie door kantoren die hebben gekozen voor het verlicht regime en deze evaluatie dienen te bespreken met een accountant van buiten het kantoor.

Marcel Kurvers is projectmanager voor Novak met betrekking tot het Novak Kwaliteitssysteem en externe kwaliteitsmanager voor mkb-accountantskantoren met betrekking tot het (op onderdelen) opzetten, inrichten en onderhouden van kwaliteitssystemen.

Opleidingen met een praktische insteek, op maat gemaakt voor de mkb-praktijk

Ambitieuze, ondernemende mkb-accountants vergroten hun kennis en verbeteren hun competenties met de praktijkgerichte cursussen en trainingen van Novak Opleidingen.

We organiseren **zowel voor leden als niet-leden** klassikale en in-company opleidingen door het hele land. Ze zijn aantrekkelijk geprijsd, hebben een praktische insteek en zijn altijd op maat gemaakt voor de mkb-praktijk. Met de meeste van onze cursussen kunt u PE-uren verdienen. Bovendien zijn onze opleidingen Cedeo-erkend.

Voor inschrijven en de algemene voorwaarden: www.novakopleidingen.nl

→ Uitgelicht

7 november, 14 november, 12 december en 19 december

Nadere Voorschriften

Kwaliteitssystemen (NVKS) per 1-1-2018

Vereisten en te nemen stappen om de NVKS vanaf 1 januari 2018 toe te kunnen passen.

Inhoud:

1 januari 2018, vanaf die datum dienen de Nadere Voorschriften Kwaliteitssystemen (NVKS) binnen uw accountantskantoor te worden toegepast. Voorafgaand hieraan dient u de NVKS te implementeren. Hiervoor dient u de NVKS te kennen en te begrijpen om de juiste keuzes voor uw kantoor te kunnen maken. Afhankelijk van de aard en omvang van uw kantoor, dient u vervolgens uw huidige stelsel van kwaliteitsbeheersing dat gebaseerd is op de NVAK (aav/ass) aan te passen aan de nieuwe NVKS of dient u uw kantoor in te richten op basis van het verlicht regime dat de NVKS kent voor kleine kantoren. Tevens dient u de beheersing van kwaliteit binnen uw kantoor te implementeren, waaronder de jaarlijkse evaluatie.

Het doel van deze cursus is het bij elkaar brengen van het benodigde theoretische kader en de praktische toepassing van de NVKS binnen het kantoor. Na afloop van deze cursus heeft u inzicht in de vereisten vanuit de NVKS en de te nemen stappen voor uw kantoor om de NVKS te implementeren. U heeft inzicht gekregen om uw huidige stelsel van kwaliteitsbeheersing 'NVKS-compliant' te maken. Met betrekking tot het verlicht regime heeft u inzicht gekregen in de vereisten en hetgeen dit regime van uw kantoor vraagt. Tot slot heeft u inzicht gekregen in de wijze waarop u het kwaliteitssysteem jaarlijks dient te evalueren en zo nodig aan te passen.

Onderwerpen die aan bod komen:

- Wat betekent de NVKS concreet voor uw kantoor?
- Het verlicht regime voor kleine accountantskantoren. Wanneer kunt/ wilt u hiervoor kiezen?
- De initiële stappen om de NVKS te implementeren (waaronder onderwerpen als formuleren kwaliteitsambitie, opzetten kwaliteitsbeleid inclusief doelstellingen en risico-analyse).
- Het opzetten/aanpassen van het stelsel van kwaliteitsbeheersing op basis van de initiële stappen in combinatie met het Novak Kwaliteitssysteem (voorheen het Novak Kwaliteitshandboek).
- Het periodiek monitoren en evalueren van het kwaliteitssysteem.

Bestemd voor: Mkb-accountants.	Datum en locatie: 7-11-2017 Vught 14-11-2017 Amersfoort 12-12-2017 Nieuwegein 19-12-2017 Amsterdam
PE-uren: 6	

Docent:
Marcel Kurvers
Thijs van der Linden AA

Ledenprijs:
€ 350,-

Niet-ledenprijs:
€ 400,-

→ Uitgelicht

12 december

Prinsjesdag gevolgen en eindejaarstips

De gevolgen van Prinsjesdag en fiscale tips die u kunt inzetten richting de mkb-ondernemer.

Inhoud:

In deze cursus wordt u bijgepraat op het gebied van actuele fiscaliteiten, ontwikkelingen en zaken die u als mkb-accountant kunt gebruiken om uw klant, de mkb-ondernemer, te adviseren.

Na afloop van deze cursus bent u op de hoogte van de laatste actualiteiten rondom de gevolgen van Prinsjesdag en fiscale tips die u kunt inzetten richting de mkb-ondernemer.

Onderwerpen die aan bod komen:

- Wat betekent Prinsjesdag voor u in 2018?
- Wat wijzigt er per 1 januari 2018?
- Wat dient u nog snel te regelen voordat de kurken knallen?
- Eindejaarstips voor mkb-accountants!

Bestemd voor:
Mkb-accountants die werken in de samenstellpraktijk.

Datum en locatie:
12-12-2017 Amersfoort

PE-uren:
3

Ledenprijs:
€ 225,-

Docent:
Mr. Heleen Elbert

Niet-ledenprijs:
€ 275,-

→ **Volg 4 cursussen en krijg de 5e gratis!**
Dit voordeel geldt voor leden en niet-leden. Voor de 5e gratis cursus geldt max. 4 PE-uren. U kunt tot 1 februari 2018 van dit voordeel gebruikmaken.

	Cursus	Docent	Cursusdata	Locatie	PE-uren	Prijs lid	Prijs niet-lid
Audit	Frauderisicofactoren	M. van Doorn RA	13 dec.	Leidschendam	8	€ 495	€ 545
	Interimcontrole in het mkb	drs. J. van Gestel RA	1 nov.	Leidschendam	4	€ 295	€ 345
	Jaarrekeningcontrole in het mkb	drs. F. Herms RA	9 nov.	Leidschendam	4	€ 295	€ 345
	Bijzondere assurance in het mkb	drs. J. van Gestel RA	14 nov.	Leidschendam	4	€ 295	€ 345
	Cijferanalyse als krachtig instrument	drs. F. Herms RA	22 nov.	Leidschendam	4	€ 295	€ 345
	Beoordelingsopdracht in de praktijk	M. van Doorn RA	7 dec.	Leidschendam	4	€ 295	€ 345
	IT optimaal benutten in controles	drs. R. Wildenbeest RA	13 nov.	Leidschendam	4	€ 295	€ 345
Samenstel	Steekproeven	drs. R. Wildenbeest RA	19 dec.	Leidschendam	4	€ 295	€ 345
	Actualiteiten Accountancy	drs. M. Moling AA RA RB	29 nov.	Amsterdam	4	€ 295	€ 345
	Actualiteiten verslaggeving kleine rechtspersonen	E. van der Velden AA	6 nov.	Amersfoort	6	€ 450	€ 495
	Leergang samenstellpraktijk 2017 (tweedaagse)	C. Verdiesen AA en C. Kock AA	28 nov. + 29 nov.	Nieuwegein	20	€ 1.295	€ 1.395
	Novak-werkaanpak 'Zuiver samenstellen'	T. van der Linden AA	Diverse data in nov. en dec. raadpleeg de website		4	€ 325	€ 375
	Hoe ziet het samensteldossier eruit, ben ik toetsingsproof?	T. van der Linden AA	13 nov.*20 nov.**	*Eindhoven**Dordrecht*	4	€ 325	€ 375
Belasting-advies	Echtscheiding en ondernemer	mr. R. van Rijssen/mr. M. van Dongen	4 dec.	Nieuwegein	4	€ 295	€ 345
	Actualiteiten Inkomstenbelasting	mr. R. van Rijssen/mr. M. van Dongen	7 dec.	Nieuwegein	4	€ 295	€ 345
	En Vennootschapsbelasting						
	Herstructureren in de mkb-praktijk	mr. E. van Uunen RB	20 nov.	Rotterdam	6	€ 450	€ 495
	Highlights estateplanning voor de ondernemer	mr. R. van Rijssen/mr. M. van Dongen	12 dec.	Nieuwegein	4	€ 295	€ 345
	Leergang bedrijfsovernames in het mkb						
	Fiscale aspecten bij overnames	mr. F. van der Hoff	28 nov.	Rotterdam	4	€ 295	€ 345
	Juridische aspecten bij overnames	mr. P. de Roos	10 nov.	Amersfoort	3	€ 225	€ 275
	Financieringsaspecten bij overnames	F. Huijgens	1 nov.* 15 dec.**	*Eindhoven **Nieuwegein	4	€ 295	€ 345
	Btw en onroerend goed	mr. M. van Driel RB	30 nov.	Rosmalen	3	€ 225	€ 275
	Actualiteiten loonheffing	D. van Leeuwen	8 dec.	Eindhoven	3	€ 225	€ 275
	Actualiteiten: Pensioen in eigen beheer	mr. G. Staats	14 nov.* 7 dec.**	*Eindhoven **Nieuwegein	3	€ 225	€ 275
	Btw-actualiteiten	mr. F. Resslerer	15 nov.	Rotterdam	3	€ 225	€ 275
	De dga in de mkb-praktijk	mr. C. Dijkstra RB	30 nov.	Nieuwegein	6	€ 450	€ 495
	Top 10 fiscale highlights voor zzp'ers	drs. M. Moling AA RA RB	6 dec.	Nieuwegein	4	€ 295	€ 345
Bedrijfs-advies	Prinsjesdag gevolgen en eindejaarstips	mr. H. Elbert	12 dec.	Amersfoort	3	€ 225	€ 275
	Leergang familiebedrijven						
	Financiering binnen familiebedrijven	F. Huijgens	15 dec.	Rosmalen	4	€ 295	€ 345
	Fiscale aspecten binnen familiebedrijven	mr. F. van der Hoff	6 dec.	Rotterdam	3	€ 225	€ 275
	Datalekken en privacy	mr. L. van Gijn	2 nov.	Nieuwegein	3	€ 225	€ 275
	Waardering van het kleinbedrijf	A. Vonk AA RV	7 dec.	Amersfoort	4	€ 295	€ 345
	Bijzonder beheer	H. Hofenk	16 nov.	Rotterdam	6	€ 495	€ 550
	Financieren binnen Horeca anno 2017	J. van der Lee	16 nov.	Nieuwegein	6	€ 495	€ 550
	Samenwerkingsvormen in het mkb	mr. S. Kooijman	16 nov.	Nieuwegein	3	€ 225	€ 275
	Financieren in het mkb anno 2017	J. van der Lee	30 nov.	Nieuwegein	8	€ 495	€ 545
	In gesprek met de notaris	mr. I. Willemsen	30 nov.	Eindhoven	4	€ 295	€ 545
	Positioneren als vertrouwensadviseur (tools om onderscheidend te zijn en te blijven)	drs. M. Moling AA RA RB	13 nov.	Nieuwegein	4	€ 295	€ 345
	Klantgericht adviseren in de praktijk (driedaagse cursus)	ir. S. Blankestijn	8 nov. + 22 nov. + 13 dec.	Ellecom	24	€ 1.800	€ 2.100
	Dossiercoaching	drs. F. Herms RA en drs. J. van Gestel RA	op locatie/ incompany			(raadpleeg de website)	
Kantoor-organisatie & advies							
	Praktisch implementeren van 53 maatregelen voor niet-00B-kantoren	C. van Eijs RA	23 nov.	Rotterdam	6	€ 450	€ 495
	Nadere Voorschriften NVKS per 1-1-2018	M. Kurvers/T. van der Linden AA	7 nov. *14 nov.** 12 dec.**19 dec.**	*Vught**Amersfoort ***Nieuwegein****Amsterdam	6	€ 350	€ 400
	Implementatie van online diensten binnen het mkb-kantoor	S. Burg AA	13 dec.	Rosmalen	4	€ 295	€ 345
	Voorlichtingsbijeenkomst Novak Kwaliteitssysteem	M. Kurvers/T. van der Linden AA	10 nov.* 21 nov.** 28 nov.**	*Zeist **Rotterdam ***Zwolle	-	-	-
	Regiosessies: aan de slag met het mkb-kantoor van de toekomst	G.H.A. Ham en anderen	Diverse data en locaties - raadpleeg de website		3	(raadpleeg de website)	
	Concurreren met het administratie-kantoor: digitaliseren met scan- en herkensoftware	Thijs van der Linden AA en drs. Martijn de Koning RC	Diverse data in nov. en dec. - raadpleeg de website		4	€ 325	€ 375

- UITNODIGING -

14 december 2017, van 9:00u - 18:00u
Meeting District Nieuwegein

Vakkennis, klantkennis én zelfkennis: 3 pijlers voor succes

Ontmoet andere mkb-accountants en topsprekers tijdens een dagvullend programma dat in het teken staat van ondernemerschap, persoonlijke ontwikkeling en natuurlijk de nodige dosis vaktechniek.

- Voor het programma en inschrijven www.dagvandemkbaccountant.nl.
- Toegang: GRATIS voor leden van vereniging Novak.
Geen lid? Bekijk ons aanbod op de inschrijfpagina.
- PE-punten: 6.

Meer informatie?

Mail of bel ons via novak@novak.nl / 070 - 3524002

www.dagvandemkbaccountant.nl

Novak. Voor de mkb-accountant.